

گزارش میدانی از حضور سرزده در کارخانه نوآوری مشهد و شنیدن نکات مثبت و همچنین درد دل های افراد و مجموعه های دانش بنیان فعال در آن

کارخانه نوآوری؛ گلایه ها و جذابیت ها

نکرديم و دریافت اجاره را به برطرف شدن کسری ها موکول کردیم و دستور دادیم که قراردادها از زمانی منعقد شود که هیچ مشکلی وجود نداشته باشد. هر چند شهرداری وظیفه ای برای ایجاد چنین مکانی برعهده نداشت اما برای حمایت از نوآوری های جدیدورود کرده است.

معاون شهرداری در خصوص نبود سوکت های برق و اینترنت به اندازه موردنیاز در دفاتر واحدها می گوید: این گلایه به جاست هر چند ما یک فضای برای استراحت بانوان در این مجموعه در

نظر گرفته ایم اما بر برخی فضاهای این مجموعه از جمله رستوران هنوز راه اندازی نشده و بدون شک چنین فضایی را لحاظ خواهیم کرد.

"مهربان" در باره ایجاد فضای بازی های فکری در این مجموعه نیز می گوید: پیگیری ها برای ایجاد چنین فضایی در حال انجام است و در حال خرید ملزومات هستیم ولی شهرداری یک شرکت خصوصی نیست و باید فرایندهای مزایده را کاملاً رعایت کند.

معاون شهرداری در باره گرما و نور آفتاب حاکم بر سالن اشتراکی مجموعه کارخانه نوآوری مشهد دلیل هزینه بر بودن باید فرایند مزایده را طی کند و حتی در نظر داریم برچسب نورگیر تعبیه کنیم که جلوی گرما و نور شدید خورشید را بگیرد و شرایط سالن اشتراکی را مطبوع تر کند.

وی در باره کم بودن تعداد واحدهای دایر در این کارخانه نوآوری مشهد به رغم وجود فضای زیاد در این مجموعه می گوید: درست است تعداد واحدها دفتار کم است و دنبال آن هستیم که بتوانیم از فضاهای خالی مجموعه استفاده بیشتری بکنیم اما این مستلزم طی زمان است و این که ببینیم مجموعه چقدر بازدید کندو استفاده کنند دارد تا بتوانیم برنامه ریزی لازم را داشته باشیم. البته توجه داشته باشیم که امروز بحث حضور فیزیکی مطرح نیست.

معاون شهرداری در باره گلایه مطرح شده در باره نبود استقلال واحدها در تغییرات چیدمان دفاتر، استفاده از دستگاه های برودتی و الزام دفاتر به هماهنگی برای هر موضوعی با نماینده شهرداری در مجموعه کارخانه نوآوری مشهد می گوید: به هر حال مشاور این طرح چهارچوبی را برای این مجموعه مشخص و نماینده شهرداری هم وظیفه دارد از سرمایه ای که شهرداری در این مرکز ایجاد کرده است، مواظبت کند.

مهربان در باره برق اضطراری مجموعه کارخانه نوآوری مشهد می گوید: موضوع پتل های خورشیدی طبق طرح عملیاتی خواهد شد اما این گونه نیست که برق مجموعه را به صورت مستقیم تامین کند بلکه اول باید انرژی تولید شده در اختیار شرکت برق قرار گیرد و شرکت برق به این مجموعه برق اختصاص دهد اما ایجاد برق اضطراری برای مجموعه در دستور کار است و امیداوریم به زودی به سرانجام برسد.

این گونه نیست که بگذاریم کسی بدون هماهنگی وارد مجموعه شود، چون همین شرکت هایی که در این مجموعه هستند معترض می شوند. شما بگویید از طرف چه کسی آمده اید؟

خبرنگار ماتوضیح می دهد: بنده به عنوان خبرنگار برای بازدید میدانی می توانم به ادارات دولتی و سازمان های عمومی مراجعه کنم و برای این کار هماهنگی لازم نیست که نماینده شهرداری در کارخانه نوآوری و مدیر کارخانه در پاسخ می گوید:

بنده هم لزومی نمی بینم برای شما توضیحی بدهم. این موضوع را بنده حتما از روابط عمومی شهرداری پیگیری خواهم کرد و از انتظارات جلوی در کارخانه می خواهم که پاسخ گو باشد که چرا ورود شما بدون هماهنگی انجام شده است.

نه می خواهم بشنوم و نه پاسخ می دهم

وی در پاسخ به سوال خبرنگار ما که در هر صورت اجازه می دهید گلایه ها را مطرح کنم تا شما پاسخ دهید؟ می گوید: بنده الان نمی خواهم پاسخ بدهم و نمی خواهم بشنوم. خودم با شرکت های مستقر در کارخانه جلسه می گذارم و نظرات آن ها را خواهم شنید همان طور که تا الان بوده است و اما این که بدون هماهنگی و معرفی خودتان به بنده وارد مجموعه شدید و صحبت کردید و الان با من می خواهید صحبت کنید آیا در آینده مدیر بالادستی بنده، من را بازخواست نخواهد کرد که با اجازه چه کسی مصاحبه کرده اید؟

فاطمی ادامه می دهد: شما بدون هماهنگی روابط عمومی وارد مجموعه و با شرکت های مستقر وارد مذاکره شده اید. هر جایی یک پروتکلی دارد و شما نمی توانید همین طوری سرتان را پایین بیندازید و هر جایی بروید.

بعد از این که خبرنگار ما متذکر می شود این ادبیات شایسته یک مدیر شهرداری مشهد نیست، نماینده شهرداری می گوید: اجازه بدهید بنده بررسی کنم چون با قوانین خبرنگاری آشنایی ندارم و استعلام بگیرم از روابط عمومی شهرداری که آیا اجازه مصاحبه داریم یا خیر.

توضیحات معاون شهرداری به گلا یه ها

پس از آن که موفق نمی شویم با نماینده شهرداری این ساختمان نوساز است و شرایطی خاصی «آیدا مهربان» معاون برنامه ریزی و توسعه نیروی انسانی شهرداری مشهد در گفت و گو با خراسان رضوی ابتدا با اذعان بر این که خبرنگاران می توانند به محلی که رسالتشان ایجاب می کند مراجعه کنند بیان کرد که شاید پاسخ های نماینده شهرداری در کارخانه نوآوری مشهد تحت شرایط خاصی بوده است.

گلایه ها را قبول داریم

وی در باره مشکل تهویه های کارخانه نوآوری مشهد، ضمن تایید گلایه های مطرح شده، می گوید: این ساختمان نوساز است و شرایطی خاصی دارد، قرار دادی منعقد شده و بنا بود تأسیسات مجموعه ایجاد شود و با توجه به شیوع ویروس کرونا نیاز ها و ضرورت هایی مطرح شد مانند تهویه ها که در حال پیگیری برای رفع مشکل آن هستیم. البته این را نیز تأکید کنیم تا زمانی که این دغدغه ها رفع نشود ما حتی ریالی بابت کرایه از واحدهای مستقر در مجموعه کارخانه نوآوری دریافت

برنامه ها برای توسعه اثر کارخانه نوآوری

مکارم در باره برنامه های این کارخانه برای ایجاد ارتباط

بافضای بیرون مجموعه و توسعه کار خود می گوید: علاوه بر مجموعه هایی که در این کارخانه فعالیت می کنند در نظر داریم این کارخانه را به یک هاب تبدیل کنیم تا به همه شرکت های فناوری استان و کشور خدمت رسانی کند که این نیز با هماهنگی شهرداری است که بتوانیم شرکت های فعال در این حوزه را برای بازدید از کارخانه و ایجاد ارتباط و سوسپه دعوت کنیم. علاوه بر این در نظر داریم در قالب پروژه های تعریف شده ایده ها و خلاقیت های تولید شده را به دیگر شهرهای کشور گسترش دهیم تا منافع مالی آن برای شهر مشهد ایجاد شود.

مدیر عامل شتاب دهنده کسب و کار فردوسی ادامه می دهد: در نظر داریم با ایجاد یک شبکه ارتباطی با دانشگاه ها، شرکت های فناوری و دانش بنیان واحدهای صنعتی در ذیل حمایت پارک علم و فناوری خراسان و مراکز رشد دانشگاهی پل ارتباطی بین نوآوران و صنعتگران باشیم تا بتوانیم ایده ها را به عمل تبدیل کنیم.

مکارم در باره فضای بزرگ ورودی خالی بدون استفاده در محیط کارخانه نوآوری مشهد می گوید: در شورای بهره برداری در نظر داریم که از طریق فرایندهای تعریف شده از چندین شرکت بزرگ فناوری برای استقرار در فضای بزرگ ورودی مجموعه که متقاضی هستند دعوت کنیم تا در صورت احراز صلاحیت آن ها با تایید شورای نظارت اجازه استقرار یک شرکت معروف و بزرگ را در فضای ورودی کارخانه بدهیم. این که فرایند کمی زمان بر شده به این دلیل است که روند اداری این کار زمان بر بوده است.

پاسخ ها و برخورد عجیب نماینده شهرداری

در ادامه برای طرح گلایه های مدیران واحدهای مستقر در کارخانه فناوری مشهد با فاطمی "نماینده شهرداری مشهد در این مجموعه تماس می گیریم. بعد از این که خبرنگار ما خودش را معرفی و دلیل تماس اش را ذکر می کند با پاسخ عجیب نماینده شهرداری روبه رو می شود. خانم فاطمی در ابتدای می گوید: برای این بازدید باید با بنده هماهنگ می شد. بنده هم باید در این بازدید حضور می داشتم، آیا کسی اجازه دارد بدون هماهنگی از داخل روزنامه خراسان بازدید کند؟

بعد از این که خبرنگار ما یادآوری می شود محیط کارخانه فناوری محلی تقریباً عمومی است و خبرنگار طبق رسالت اش به این مکان ورود کرده، تا مشکلات واحدهای مستقر در آن جارابشود، نماینده شهرداری می گوید: به هیچ عنوان این گونه نیست و حتی همکاران بنده در شهرداری هم اگر بخواهند به کارخانه بیایند قبل از این کار با بنده هماهنگ می کنند که خودم حضور داشته باشم.

خبرنگار ما توضیح می دهد بازدید انجام شده سرزده بوده و برای شنیدن درد دل واحدهای مستقر انجام شده است اما نماینده شهرداری مجددمی گوید: آیا شما می توانید بدون هماهنگی به یک محل دولتی بروید؟ بنده بایکلیک افراد مستقر در این مجموعه هر روز صحبت می کنم و به درد دل آن ها گوش می دهم اما این که شما از جایی که شاید در حوزه وظایفتان نباشد وارد کارخانه می شوید و بدون هماهنگی از افرادی که آن جا هستند سوال می کنید، شما چرا باید بدون هماهنگی به کارخانه بیایید و افراد آن جا صحبت کنید؟ بنده حتماً پیگیری می کنم. وی ادامه می دهد: ما جلوی در کارخانه نگهبانی داریم و معمولاً از مراجعان سوال و جواب می کنند و

نبود فضای استراحت و بازی های فکری

خانم جوانی که خودش مدیر یکی از واحدهای فناوری این مجموعه است نیز خاطر نشان می کند: «فضای مجموعه و طراحی آن زیباست اما بر اساس شناخت و مشاهده هایی که ما از دیگر مراکز فناوری کشور داریم معمولاً مکانی برای استراحت و تفریح در این گونه مراکز به طور جدی مد نظر است. یعنی یک فضا برای بازی و به نوعی تجدید قوا و استراحت ذهن برای کاربران وجود دارد و از همه مهم تر فضایی برای استراحت. اما این جانتاسفانه حتی یک فضای استراحت هم برای ما در نظر نگرفته اند. به عنوان یک خانم شاید بعد از چندین ساعت فعالیت نیاز باشد در یک فضای راحت و مناسب استراحت کنیم اما متاسفانه این فضا فراهم نشده و این یک ایراد جدی است.

مشکل تهویه های کم و پر صدا

یکی دیگر از خلاقان جوان این مجموعه که دو تا ماسک به صورت زده است، می گوید: «فضای مجموعه از نظر تهویه مشکل دارد و الان که برق قطع شده است واقعا نگران هستیم که شیوع ویروس کرونا بیشتر شود. همین تهویه هایی که گذاشته اند پر سر و صدا هستند و در شرایط کرونایی می طلبد مدیران در کنار فراهم کردن زیر ساخت ها به تهویه کارخانه هم توجه جدی داشته باشند.» یکی دیگر از کسانی که خود را مدیر یک مجموعه استارت آپی موفق مشهد معرفی می کند، ادامه می دهد: «این مجموعه در ظاهر زیباست اما فضای شیشه ای آن هم در این روزهای گرم باعث شده است که سالن های عمومی که مستقیم در معرض نور آفتاب هستند در بیشتر ساعات روز قابل استفاده نباشند، علاوه بر این، داخل دفاتر ما به اندازه کافی سوکت برق و اینترنت برای همه وجود ندارد، هر چند بعد از چند بار درخواست قرار است سوکت های برق و اینترنت افزایش پیدا کند.»

چرا تعداد دفاتر برای شرکت ها کم است؟

اما شاید نکته قابل تامل در این مجموعه کم بودن تعداد شرکت های دفاتر کاری است و در عوض فضاهای باز و کاربری عمومی زیادی وجود دارد، موضوعی که یکی از مدیران شرکت های فعال در این کارخانه هم به آن اشاره می کند وی می گوید: «برای ما سوال است چرا یک کارخانه نوآوری این همه فضای عمومی و رستورانی و کافی شاپ دارد اما فضای در اختیار استارت آپ ها و شرکت های فناور کم است؟ چرا به جای ۱۹ شرکت که الان این جا هستند شرکت های بیشتری نباشند؟ فضای رستوران ها را کم کنند و به جای آن یک سالن غذاخوری عمومی و جایی برای گرم کردن غذا در اختیار ما قرار بدهند. الان بسیاری از شرکت ها تقاضا دارند که در این جا مستقر شوند اما دفتر خالی ندارند به جای آن کلی فضای خالی و بدون استفاده وجود دارد. وقتی هم گلایه می کنیم به نوعی برخورد می کنند که انگار ما کارمندان ها هستیم و باید بابت همه چیز با آن ها هماهنگ باشیم».

زیر ساخت ها خارج از اراده ماست

"مصطفی مکارم" مدیر عامل شتاب دهنده کسب و کار فردوسی کارگزاران بهر برادر کارخانه نوآوری مشهد در واکنش به گلایه های مطرح شده در گفت و گو با خراسان رضوی اظهار می کند: باتوجه به مدل مأموریتی که برای مجموعه ما به عنوان کارگزار بهره برداری مشخص شده است؛ مسئولیت های زیرساختی، فضای اداری کارخانه، حوزه امنیتی و روابط عمومی مجموعه نیز در اختیار ما نیست و برعهده نماینده شهرداری است که مدیر کارخانه است. مأموریت ما در شناسایی و مدیریت شرکت هایی است که در این مجموعه مستقر می شوند. البته باید به نکات خوب و حما ت تیم شهرداری در ایجاد این مکان هم در کنار کمبود ها اشاره کرد.

وی می افزاید: از بین ۳۳۰ شرکت متقاضی ما طبق تعهد های قرارداد ادی برای نگهداری از گویا در فضای شرکت ها را بررسی و ۱۹ شرکت را به ترتیب، چهار شرکت شتاب دهنده، چهار شرکت ارائه دهنده خدمت و ۱۱ شرکت فناوری، دانش بنیان و استارت آپ هایی را که دارای محصول هستند از طریق شورای انتخاب شناسایی و به شورای نظارت شهرداری معرفی کردیم و این شورا در باره حضور این شرکت ها تایید نهایی می کند. همچنین با توجه به تقاضاهای رسیده برای

نبود برق اضطراری و توقف جریان نوآوری در کارخانه؟

روز سه شبه گذشته برای دیدن مجموعه های فعال و شنیدن نظرات و کار های خلاقان جوان و ایده پردازان استارت آپی مشهد به کارخانه نوآوری مشهد رفتم که در بدو ورود به ساختمان این کارخانه مطلع شدیم که حدود یک ساعت است برق کارخانه مانند دیگر مراکز و ساختمان های منطقه کوثر که در طرح خاموشی های شرکت برق قرار گرفته اند، قطع شده است. فضای بزرگ و زیبای کارخانه به رغم حضور افراد جوان و پویا به دلیل قطعی برق تعطیل به نظر می رسد.

همان ابتدای صحبت مان با یکی از جوان های خوش ذوقی که در لابی این کارخانه نشسته و با لپ تاپش در حال انجام کارهای مربوط است متوجه می شویم که بسیاری از ساکنان کارخانه از این که مجموعه فاقد برق اضطراری است گلایه دارند. این جوان با کنایه می گوید: «با کلی وعده و این که این جامی شود سیلیکون ولی (Silicon Valley) کشور به این جا آمدیم اما الان که برق قطع شد مشخص شد که اصلاً کارخانه، برق اضطراری ندارو ما باید در این گرما تاریکی بنشینیم، مگر می شود کارخانه ای که می خواهد حرف اول را در نوآوری کشور بزند برق اضطراری نداشته باشد؟»

یکی دیگر از فعالان استارت آپی به جمع ما می پیوندد و متقدانه می گوید: «واقعی شدن این جاز پتل های خورشیدی برای تولید برق استفاده کرد؟ که الان در این گرما و بی برقی نمانیم، قرار است کل تابستان این وضعیت باشد؟ این در حالی است که ما شنیدیم در طرح این کارخانه تعبیه پتل های خورشیدی در نظر گرفته شده اما چرا اجرایی نشده است...»

اتاق های بدون اختیار!

به دفاتر و محیط واحدهای دیگر مجموعه می رویم، مدیر یکی از مجموعه های استارت آپی به تصور این که می خواهیم در این کارخانه مستقر شویم، می گوید: «این جا مانند حکومت کمونیستی چین است» شوکه می شویم پرسیم منظورتان چیست؟ پاسخ می دهد: ما این جانتها کاربر هستیم و اختیار حتی روشن و خاموش کردن سیستم های برودتی را نداریم، کلیدهای روشنایی در اختیار مدیر و مسئولان کارخانه است، عملاً ما نتها در دفتر کارمان می توانیم بنشینیم و منتظر باشیم چه زمانی روشنایی وصل می شود، چه زمانی کولرها خاموش یا روشن می شود.

هر کاری می خواهیم انجام دهیم باید با نماینده شهرداری هماهنگ کنیم و اجازه بگیریم و این استقلال ما را گرفته است. این یعنی حکومت کمونیستی یعنی ما هیچ اختیاری نداریم و تحت نظارت و کنترل شدید هستیم.» به بخش های دیگر مجموعه می رویم که چند جوان دور هم نشسته اند و در باره یک ایده تبادل نظر می کنند، از وضعیت کارخانه سوال می کنیم. یکی از آن ها می گوید: «یکی از مهم ترین مزیت های این جا همین فضایی است که بچه ها و شرکت های می توانند دور هم جمع شوند و ایده های خود را به اشتراک بگذارند و گر نه از نظر امکانات و تجهیزات توین هنوز کامل نشده و کمبودهایی وجود دارد.» این دوستو که گویا در فضای عمومی اشتراکی کار می کردند بیان کردند، نبود پریز برق و امکان اتصال به کابل شبکه در فضای کاری اشتراکی و سقف شیشه ای فضای اشتراکی امکان کار کردن را در نیمه از آن فضا به دلیل تابش نور روی رایانه ها و گرمای بسیار شدید سخت می کند.

با توجه به کمبود مکانی برای نگهداری از غذاها و گرم کردن آن ها و فعال نبودن کافی شاپ و رستوران در ساعات مشخصی توسط نیروهای خدماتی امکان نگهداری و گرم کردن غذا وجود دارد. در صورتی که خارج از زمان های مشخص باشد امکان استفاده از این وسایل فراهم نیست.

یکی دیگر از مدیران واحدهای مستقر در این کارخانه می گوید: «بعد از کلی پالایش و وعده به ما دفتر دادند و به رغم اجاره های تعیین شده که نسبت به دیگر فضاهای نوآوری بیشتر است ولی باز هم در روز های تعطیل و روز های مناسبی این جا را تعطیل می کنند، ما حتی اختیار نداریم به راحتی چیدمان دفتر مان را تغییر دهیم، الان هم که برق قطع شده و گرما و تاریکی حاکم شده است.»